

Roll No.

Total Pages : 6

13637/NH**A/2111****MUSIC (Vocal)****Theory–A**

Semester–I

Time Allowed : 3 Hours] [Maximum Marks : 38

Note : The candidates are required to attempt **two** questions each from Sections A and B carrying 6 marks each and the entire Section C consisting of 7 short answer type questions carrying 2 marks each.

SECTION—A

1. Write down about the Historical development during Natyashastra period. 6

13637/NH/198/W/3,510

[P. T. O.]

2. Define the following Musical terms : 6
Swara, Saptak.
3. Life-sketch of Tansen and his contribution towards Indian music. 6
4. How Music has changed Human's life? 6

SECTION—B

5. Physical description of Tabla. 6
6. Write down the Notation of Bandish of Raag Kalyan. 6
7. Description of Keherwa Taal along with Single and Double Layakari. 6
8. Give the complete description of Raag Shudh Kalyan. 6

13637/NH/198/W/3,510 2

SECTION—C

9. Write short notes on the following : 7×2=14

- (i) Name of two Vedic instruments.
- (ii) Definition of Laya.
- (iii) Vadi, Samvadi of Raag Bilawal.
- (iv) Name of two students of Pandit Vishnu Narayan Bhatkhande.
- (v) How many matras are there in Dadra Taal?
- (vi) Which Veda is related with Music?
- (vii) Aaroh, Avaroh of Raag Alhaiya Bilawal.

PUNJABI VERSION

ਨੋਟ : ਭਾਗ A ਅਤੇ B ਹਰੇਕ ਵਿਚੋਂ ਦੋ-ਦੋ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 6 ਅੰਕ ਹਨ। ਭਾਗ C ਸਾਰਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਵਿਚ 7 ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ 2 ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—A

1. ਨਾਟਸ਼ਾਸਤਰ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰੋ। 6
2. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਸੰਗੀਤਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ: ਸਵਰ, ਸਪਤਕ। 6
3. ਤਾਨਸੇਨ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਲਿਖੋ। 6
4. ਸੰਗੀਤ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਕੀਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ? 6

ਭਾਗ—B

5. ਤਬਲੇ ਦੀ ਸਰੀਰਕ ਬਣਤਰ ਬਾਰੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 6

6. ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਦੀ ਸਵਰਲਿਪੀ ਲਿਖੋ। 6
7. ਕਿਹਰਵਾ ਤਾਲ ਦਾ ਵਰਣਨ, ਇੱਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁੱਗਣ ਲੈਅਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਕਰੋ। 6
8. ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 6

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : $7 \times 2 = 14$
 - (i) ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (ii) ਲੈਅ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
 - (iii) ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਲਿਖੋ।
 - (iv) ਪੰਡਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨਰਾਇਨ ਭਾਤਖੰਡੇ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (v) ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਨ?
 - (vi) ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਦ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (vii) ਰਾਗ ਅਲਹੈਯਾ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਅਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਲਿਖੋ।

6. ਰਾਗ ਕਲਿਆਨ ਦੀ ਬੰਦਿਸ਼ ਦੀ ਸਵਰਲਿਪੀ ਲਿਖੋ। 6
7. ਕਿਹਰਵਾ ਤਾਲ ਦਾ ਵਰਣਨ, ਇੱਕਗੁਣ ਅਤੇ ਦੁੱਗਣ ਲੈਅਕਾਰੀ ਸਮੇਤ ਕਰੋ। 6
8. ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਨ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ। 6

ਭਾਗ—C

9. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ 'ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਨੋਟ ਲਿਖੋ : $7 \times 2 = 14$
 - (i) ਵੈਦਿਕ ਕਾਲ ਦੇ ਕੋਈ ਦੋ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (ii) ਲੈਅ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
 - (iii) ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਲਿਖੋ।
 - (iv) ਪੰਡਿਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨਰਾਇਨ ਭਾਤਖੰਡੇ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ।
 - (v) ਦਾਦਰਾ ਤਾਲ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਵਾਂ ਹਨ?
 - (vi) ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਵੇਦ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।
 - (vii) ਰਾਗ ਅਲਹੈਯਾ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਅਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਲਿਖੋ।